

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการพัฒนาประเทศนั้น จะต้องการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจอย่างมั่นคง การกระทำดังกล่าวนอกจากจะต้องอาศัยทรัพยากรธรรมชาติ เครื่องมือ เครื่องใช้และเงินทุนที่เพียงพอแล้ว ยังต้องอาศัยความรู้ความสามารถของประชาชนด้วย กล่าวคือประเทศจะต้องอาศัยประชากรที่มีความรู้ความสามารถ และความมานะอดทนไม่ยอมย่อท้อต่ออุปสรรค สามารถเพียรพยายามทำงานจนบรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ ผลสำเร็จในการพัฒนาประเทศจะดีหรือไม่เพียงไรย่อมขึ้นอยู่กับประชาชนผู้ปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก คุณสมบัติของคนในอันที่จะสามารถทำงานได้สำเร็จนั้น มีอยู่หลายประการเช่น ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานนั้น ๆ ความมีมนุษยสัมพันธ์ ในอันที่จะติดต่อประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ความพร้อมและความสมบูรณ์ครบครันของวัสดุอุปกรณ์ และเงินทุน ตลอดจนความมานะอดทนในการทำงาน (เจลีสว บุรีภักดี และ หลุย จำปาเทศ , 2523)

ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตเป็นอย่างมากในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิชัย ตันศิริ (2532) กล่าวว่า " ในขณะที่ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเจริญขึ้น ร้อยเท่าพันทวี สิ่งที่อยู่เหมือนยากคือการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มนุษย์กลับทำได้ดีมาก แต่สิ่งที่อยู่เหมือนง่ายคือ การพัฒนาทางด้านจิตใจกลับทำได้ด้วยความยากลำบาก " จากข่าวในหนังสือพิมพ์ และสื่อมวลชนอื่น ๆ จะพบว่าการทะเลาะวิวาท ก่ออาชญากรรมอยู่เสมอ ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะขาดคุณธรรมด้านความอดทน บ้านเมืองทุกวันนี้จึงมีแต่ความสับสนวุ่นวาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงเห็นความสำคัญของคุณธรรม
ทรงมีพระราชดำรัสในวโรกาสฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ ครบรอบ 200 ปี ดังนี้ (มนุ
ตนะวัฒนา , 2526)

คุณธรรมที่ทุกคนพึงปฏิบัติมี 4 ประการคือ

1. การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตนเอง ที่จะปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์
และเป็นธรรม
2. การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ความดีนั้น
3. การอดทน อดกลั้นและอดออม ที่จะไม่ประพฤติปฏิบัติล่วงความสัตย์สุจริต ไม่
ว่าจะด้วยเหตุผลประการใด
4. การรู้จักละเว้นความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน
เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

คุณธรรมสี่ประการนี้ ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝังและบำรุงให้เจริญงอกงามขึ้น
โดยทั่วกัน จะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุข ความร่มเย็นและมีโอกาสที่จะปรับปรุง
พัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้ดังประสงค์

จะเห็นได้ว่า ในพระราชดำรัสก็ทรงให้ความสำคัญในเรื่องให้ประชาชนมีความ
อดทน ซึ่งสอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
ที่ว่า แนวการจัดการศึกษามุ่งสู่การพัฒนาของประชาชน ให้มีความสุขและอยู่ดีกินดี มี
ความสำนึกในความเป็นไทย รู้จักพึ่งตนเอง และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกฝนการ
ปรับตัวในสังคมเน้นลักษณะนิสัย เช่น ขยัน อดทน ซื่อสัตย์ ประหยัดและมีระเบียบวินัย
(กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ , 2530)

ในจุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้กล่าวถึงคุณสมบัตินี้
ที่ต้องการเน้น ดังนี้

คุณสมบัติที่ต้องการเน้น

1. ฟังตนเองได้ มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ตัว
2. มีวินัย มุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ
3. ชยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ ประหยัดและอดทน
4. รู้จักคิด วิเคราะห์และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
5. มีขันติธรรมต่อคำวิจารณ์ และความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือหมู่เหล่า
6. มีน้ำใจนักกีฬา รู้จักยกย่องผู้อื่น
7. รู้จักทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้โดยรู้จักเป็นผู้ให้ ผู้รับ ผู้นำ ผู้ตาม ทิศ

ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้จัดเนื้อหาวิชาเรื่องความอดทน ไว้ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย วิชาจริยศึกษา ในแผนการสอนที่ 5 เรื่องความอดทนอดกลั้น จากการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัยพบว่า เฉลียว บุรีภักดี และ หลุยส์ จำปาเทศ (2523) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะความอดทนบึกบึนของคนไทย ซึ่งได้ศึกษาเฉพาะบุคคลในระดับผู้ใหญ่ ที่มีอาชีพแล้ว อย่างกว้าง ๆ หลายอาชีพ ซึ่งมีการสร้างแบบทดสอบวัดความอดทนในระดับดังกล่าว ที่ไม่ใช่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นระดับชั้นสูงสุดของระดับประถมศึกษา จะมีการวัดความอดทนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่บ้าง ในงานวิจัยของ สุภาพร สุขเจริญ (2530) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ทางจริยธรรมกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร ในงานวิจัยดังกล่าวได้สร้างแบบสอบถามมโนทัศน์ทางจริยธรรม จำนวน 40 ข้อ ซึ่งทำการวัดมโนทัศน์ 6 ด้านคือ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเมตตา กรุณา ความมีระเบียบวินัยและความตรงต่อเวลา อดทนอดกลั้น และกตัญญูทเวทิตี โดยจะมีข้อสอบวัดมโนทัศน์ความอดทนอดกลั้น จำนวน 7 ข้อ ซึ่งคะแนนอยู่ในระบบ ผิดได้ 0 (ศูนย์) คะแนน ถูกได้ 1 คะแนน และเป็นเพียงการวัดมโนทัศน์เท่านั้น ผลของคะแนนไม่ได้ให้ความหมายของระดับความอดทนที่ชัดเจน และเรื่องความอดทนอดกลั้นดังกล่าวนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งแบบสอบถามมโนทัศน์ทางจริยธรรมเท่านั้น จากการศึกษาของผู้วิจัย ปรากฏว่ายังไม่มีเครื่องมือที่ใช้วัดความอดทนและบอกระดับความอดทนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เหมาะสมชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ

วิจิตร ศรีสอาน (2529) ที่กล่าวว่า " ปัญหาอุปสรรคของการทดสอบในประเทศไทย คือปัญหาการขาดแบบทดสอบมาตรฐานในด้านต่าง ๆ " จากสาเหตุดังกล่าวทำให้ผู้วิจัย สร้าง และพัฒนาแบบวัดความอดทน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเป็นประโยชน์แก่ ครูผู้สอนเรื่องความอดทน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะ ได้มีเครื่องมือวัดผลเรื่อง ความอดทน ที่เชื่อถือได้ ไว้ใช้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบวัดความอดทนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีคุณภาพ ในด้านต่อไปนี้

1. ความตรง (Validity)
2. ความเที่ยง (Reliability)

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้าง พัฒนาและหาคุณภาพแบบวัดความอดทน ของ รายวิชาจริยศึกษา แผนการสอนที่ 5 ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามจุดประสงค์ ของรายวิชาที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลในการพัฒนาและหาคุณภาพ แบบวัดนี้คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดชลบุรี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. คุณลักษณะด้านความอดทน ตามรายวิชาจริยศึกษา กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถวัดได้ด้วยกระบวนการวัดผล
2. ผู้ตอบแบบวัดความอดทนทุกคน ตอบแบบวัดความอดทนด้วยความจริงใจและเต็มใจ อย่างเต็มความสามารถตามความเป็นจริง
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ประจำปีการศึกษา 2533 ในแต่ละอำเภอมีลักษณะคล้ายคลึงกันในเรื่อง การจัดการเรียนการสอน และหลักสูตรที่ใช้ในการเรียน

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

1. การวิจัยนี้ไม่ได้แยกวิเคราะห์หัวแปรเพศ ประเภทของโรงเรียน และการเลี้ยงดู ดังนั้นผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้อาจจะไม่ละเอียดเท่าที่ควร
2. แบบตรวจสอบพฤติกรรมความอดทน ใช้กลุ่มตัวอย่างเฉพาะกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ จึงอาจจะมีผลทำให้ ค่าความเที่ยง (Reliability) ค่าความตรง (Validity) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบวัด สูงกว่าความเป็นจริง
3. แบบวัดความอดทนประเภทกำหนดข้อความเป็นสถานการณ์ เป็นการวัดจิตตปริเขต (Affective Domain) เพียง 4 ระดับเท่านั้น ยังไม่ถึงระดับที่ 5 ดังนั้นอาจจะทำให้ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลคลาดเคลื่อนไปจากที่เป็นจริง
4. จากการที่ครูประจำชั้นจัดอันดับความอดทนของนักเรียนก่อน แล้วนำนักเรียนเฉพาะกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มาตรวจสอบความมากน้อยของพฤติกรรมด้วยแบบตรวจสอบพฤติกรรมความอดทน อาจมีผลกระทบต่อ การตรวจสอบความมากน้อยของพฤติกรรมของนักเรียนได้

คำจำกัดความ

ความอดทน หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออกมาจากความรู้สึกจากจิตใจที่เป็นจริง จากการวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตร ที่ต้องการให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ ซึ่งเน้นให้มีความอดทนทางร่างกายและจิตใจ ประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ประการ คือ

1. การควบคุมการกระทำของตน หมายถึง การควบคุมการกระทำของตนเองให้อยู่ในขอบเขตที่สังคมยอมรับได้ โดยแสดงอาการเป็นปกติ ไม่แสดงอาการผิดปกติที่สังคมทั่วไปไม่ยอมรับ เช่น การตีโพยตีพาย การด่าทอโต้เถียง การแสดงอาการเห็นแก่ตัว เป็นต้น
2. การควบคุมอารมณ์ของตน หมายถึง การควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เมื่อถูกยั่วอารมณ์ โดยแสดงอารมณ์เป็นปกติ ไม่แสดงอารมณ์ที่ผิดปกติวิสัยของคนธรรมดาทั่วไป เช่น การระงับความโกรธ การระงับความอยากได้ เป็นต้น
3. ความอดทนต่อการเรียน หมายถึง อดทนต่อความยากลำบากในการเรียน เพื่อให้การเรียนบรรลุผลประสบความสำเร็จในทางที่ดี โดยใช้ความขยันหมั่นเพียร ความอดุสาหะ ความรับผิดชอบเอาจริงเอาจัง อุทิศเวลา กระตือรือร้น ฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ เช่น การอ่านหนังสือบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้ว การตั้งใจทำการบ้านให้เรียบร้อย เป็นต้น
4. ความอดทนต่อการทำงาน หมายถึง อดทนต่อความยากลำบากในการทำงานเพื่อให้งานนั้นบรรลุผลประสบความสำเร็จในทางที่ดี โดยใช้ความขยันหมั่นเพียร ความอดุสาหะ ความรับผิดชอบเอาจริงเอาจัง อุทิศเวลา กระตือรือร้น ฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ เช่น การทำงานให้เสร็จเรียบร้อยตามที่ได้รับมอบหมาย การทำงานโดยไม่ย่อท้อต่อความเหน็ดเหนื่อย เป็นต้น
5. การยอมรับความเป็นจริง หมายถึง ความอดทนที่จะยอมรับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น โดยไม่แสดงอาการหวั่นไหวต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น พอใจต่อสิ่งที่ได้รับยอมรับสภาพตามความเป็นจริง เป็นต้น

แบบวัดความอดทน หมายถึง แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบความอดทนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี 2 ประเภทคือ

1. แบบวัดความอดทนประเภทกำหนดข้อความเป็นสถานการณ์ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 120 คะแนน ผู้ตอบเป็นนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบวัดความอดทนประเภทแบบตรวจสอบพฤติกรรมความอดทน แบบรายการประมาณค่า (Rating Scale) จากมากไปหาน้อย 4 ระดับ จำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 120 คะแนน ผู้ตอบเป็นครูประจำชั้นของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ประจำปีการศึกษา 2533

การนิยามแบบวัด หมายถึง การสร้างและปรับปรุงแบบวัดความอดทนให้มีคุณภาพ

แบบวัดที่มีคุณภาพ หมายถึง เครื่องมือที่มีอำนาจจำแนก มีความตรง (Validity) และมีความเที่ยง (Reliability)

อำนาจจำแนกของแบบวัด หมายถึง เครื่องมือที่สามารถจำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความตรงของแบบวัด หมายถึง เครื่องมือที่สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้ถูกต้อง

ความตรงตามสภาพของแบบวัด หมายถึง เครื่องมือที่สามารถวัดได้ตรงกับสภาพความเป็นจริงในขณะนั้น

ความตรงเชิงจำแนกของแบบวัด หมายถึง เครื่องมือที่สามารถจำแนกกลุ่มที่มีความมอดทนสูงและต่ำ ซึ่งครูประจำชั้นเป็นผู้เลือกนักเรียนที่มีความมอดทนสูงและต่ำ ซึ่งเป็นกลุ่มที่รู้จัก (Known Group) ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัด หมายถึง เครื่องมือที่เมื่อทำการวิเคราะห์ตัวประกอบแล้ว รายข้อจะรวมกลุ่มได้สอดคล้องกับคำจำกัดความของความมอดทน

ความเที่ยงของแบบวัด หมายถึง เครื่องมือที่สามารถให้คะแนนได้คงที่ไม่ว่าจะทำการวัดเมื่อใดก็ตาม สำหรับการวิจัยนี้หาความเที่ยงจากสูตรสัมประสิทธิ์ความเที่ยงแบบอัลฟา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แบบวัดความมอดทน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี
2. เป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการวัดและประเมินผลการศึกษา วิชาจริยศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เป็นแนวทางในการสร้าง และพัฒนาแบบวัดความมอดทน ในระดับอื่น ๆ ต่อไป
4. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอน ครูแนะแนว ตลอดจนบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน ที่จะได้นำเอาผลจากการวัดไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะด้านความมอดทนของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น เพื่อจะได้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพของประเทศไทยต่อไป
5. เป็นแนวทางในการสร้าง และพัฒนาแบบวัดด้านจิตตปริยศาสตร์เพื่อวัดคุณลักษณะของนักเรียน ในด้านอื่น ๆ ต่อไป